

Diehto nasjonálalásj gæhttjalimij birra

2008

5. ja 8. klássagij ávdástiddjida/æjgádjida

Ávddátjála diehtominisstaris

Mijá oahppe ánssemi buoremuslágásj skávláv, ja vierttip aktelattjat barggat áhpadusáv buoredit. Akta skávlá ájnnaamos dáhkamusájs le oahppijda ámastatttet dárbulasj vuodov ja máhtudagáv. Nasjonálasj gæhttalime galggi aneduvvat skávlájs, suohkanijs ja oajvválatjtajs diedoijt oadtjot oahppij oahpo birra.

Diedo oahppij máhtudagá birra I ájnas váj le tjelgas majna I dárbo ienebut barggat. Dát guosská oahppijda, klássajda ja skávlájda. Ávdástiddje/æjgáda galggi mánáj báhkusij birra diededuvvat. Ávtjtjiv ávdástiddjijt/æjgádijt nasjonálasj gæhttalimij birra ietjas mánáj ságastit ja áhpadiddjij báhkusij birra ságastit ja buorre tjoavddusijt gávnnat.

Aktan ietjá árvustallamij galggi nasjonálasj gæhttalime buorre vuodov vaddet ja buoredit áhpadusá dásev.

Bård Vegar Solhjell

Manen nasjonálasj gæhttalimij tjadádit?

Nasjonálasj gæhttalime galggi diededit jus oahppij máhtudahka I oahppoulmij milta. Oahppoplánan le vuodotjehpudahka dán láhkáj tjelggiduvvam:

- **Máhttet njálmálatjtat ávddánbuktet**
- **Máhttet tjálatjtat ávddánbuktet**
- **Máhttet láhkát**
- **Máhttet riekknit**
- **Máhttet digitála vædsagijt adnet**

Dá máhtudagá li ájnna áhpadussaj ja ávddánibmáj juohkka fágan ja merkaj álov gáktu oahppe rijbadi skávláv ja boahhte ájgen. Danen le vuodotjehpudahka oasse juohkka fágajn. Oahppe hæhttuji buojkulvissan máhttet láhkát váj diedoijt máhttet tjoahkkait, máhttet dálkkut ja ájádallat luonndofága sisano birra. Hæhttuji máhttet riekknit váj bukti giehtadallat ja buohtastatttet tállajt ja lágojt fáhkalsj tiemáj birra sebrudakfágan. Biebbmo ja varresvuodafágan vierttiji barggonjuolgasusájt máhttet láhkát ja vierttiji aj buktet riekknit man álov dárba hi gá galggi biebojt dahkat.

Jagen 2008 galggi 5. ja 8. klássaga gálmma nasjonálasj gæhttalime tjadádit:

- **Dárogiella láhkát**
- **Riekknit**
- **ieññilsgiellaj láhkát**

Nasjonálasj gæhttalime ieññilsgiellaj galggi elektrávnálattjat tjadáduvvat. Láhkám dárogiellaj ja riekknim tjadáduvvi vas giehtatjállema baktu. Dá ælla gæhttalime dárogielfágan ja matematikkfágan, valla láhkámin ja reikknimin moattelágásj fágajn.

Gæhttalime báhntusa vuosedo oahppij dásev láhkámin, riekknimin ja láhkámin ieññilsgiellaj. Skávlá, suohkana ja oajvátjtat galggi dáv diedov adnet váj áhpadibme buoremus lágijn tjadáduvvá.

Guhti gæhttalimij galggi tjadádit?

2008 nasjonálasj gæhttalime tjadáduvvi oahppijda 5. ja 8. klássan,

vuodoskávlán. Gæhttalime li bákkulattja, gehtja áhpaduslága biehtsemáno 23. biejeve 2006 njuolgasusájt, § 2-4, ja privatskávlálága snjiltjamáno 14. biejeve 2006 njuolgasusájt, § 2-4.

Skávlá máhttá mierredit bessat sæbramis nasjonálasj gæhttalimijda. Oahppijn gænna li sierralágásj dárbo áhpaduslága 5. kapihtala milta, jali oahppijn gænna li sierralágásj giellaáhpadibme áhpaduslága milta bessi nasjonálasj gæhttalimijda sæbramis. Vájku oahppe ij dárba sæbrat, de máhttá huoman iesj/ávdástiddje mierredit jus sihtá gæhttalimev tjadádit.

Oahppe guhti e nasjonálasj gæhttalimij mierredimbæjvváj tjadáda, oadtju vejulasjuodav gæhttalimev manjela tjadádit.

Goassa gæhttalime galggi tjadáduvvat?

Dán jage, ragátmáno galggi divna gæhttalime tjadáduvvat.

Tjadádibme 5. klássagijda

Dijstahka 23.09: Riekknim

Duorastahka

25.09:

Láhkám dárogiellaj
36 ja 37 váhko: Ieññilsgiellaj láhkát
(elektrávnálasj gæhttalibme)

Tjadádibme 8. klássagijda

Dijstahka 23.09: Riekknim

Duorastahka

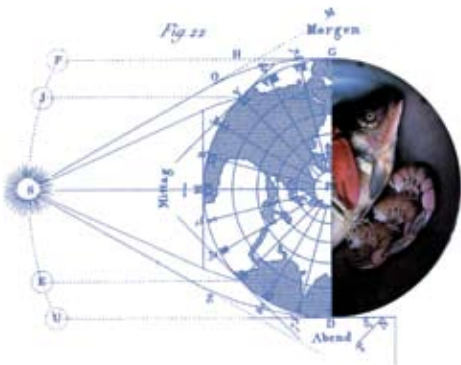
25.09:

Dárogiellaj láhkát
38 ja 39 váhko: Ieññilsgiellaj láhkát
(elektrávnálasj gæhttalibme)

Láhkáma ja riekknima gæhttalimij ájgge le 90 minuhta goappátjij dásijn. Elektrávnálasj gæhttalibme láhkámis ieññilsgielan vihpa 60 minuhta goappátjij dásijn.

Makkir dahkamusájt oahppe galggi tjoavddet?

Gæhttalimij sisado I kombinasjávnná motteválljimdahkamusáj ja

rabás dahkamusáj gaskan. Rabás dahkamusájn galggi oahppe ietjas bágoj jali lågoj vásstedit, madin moatteválljimdahkamusá merkahi oahppe máhtti välljit avtav moattet vásstedimvejulasjvuodas. lenemus oasse oahppijs sjaddi vásedit muhtem dahkamusá li álke ja ietjá vas gássjela.

Åhpadusdirektaráhta sijddasijdon li buojkulvisá dahkamusslájajda ma aneduvvi nasjonálasj gæhttalimijn ja majna oahppe máhtti oahpásmuvvat.

Gut báhthusijt besi vuojnnet?

Oahppe ja oahppij ávdástiddje/æjgáda galggi åhpadiddjes oadtjot gæhttalimij báhthusijt gullat, ja gáktu åhpadusá báhthusá tjuovoduvvi. Gæhttalimij báhthusá galggi aj oahppij ságastallamin liehket tiebmán.

Skávlá báhthusá galggi liehket gehtjadibmáj rektorij ja skávlåæjgádij. Dá báhthusá galggi aneduvvat vuodon barggij buoredit åhpadusá dásev. Almmulasjvuodaláhka guosská aj nasjonálasj gæhttalimijda, valla åhpadusdirektaráhta ij sidá skávlåjt gárggalit.

Suohkanij ja fylkaj báhthusá almmuduvvi sijddasijdon Skoleporten www.udir.no/skoleporten. Dagáduvvá danen gå dá báhthusá berustahti skávlåpolitihkalasj sebrudakságastallamav.

Diedo oahppe nasjonálasj gæhttalimij báhthusijda guosská sjávodisvuoda njuolgadásájda.

Åhpadusdirektaráhtan aktan skávlåæjgádijn le ávdásvásstádus giehtadallat diedojt ma nasjonálasj gæhttalimij aktisasjvuodan registreriduvvi. Åhpadusdirektaráhtan le aj ávdásvásstádus báhthusij almodallamav giehtadallat.

lenep diedo

lenep diedojt nasjonálasj gæhttalimij birra gávna åhpadusdirektaráhta sijddasijdon www.udir.no/nasjonaleprover.

Gájka Máhtudaklápptima oahppoplána gávnnuji åhpadusdirektaráhta sijddasijdon www.udir.no/grep.

Oahppoplánaj sisadno le duola dagu 4. ja 7. dáse máhtudakulme ma li vuodon 5. ja 8. dáse nasjonálasj gæhttalimijda.

Ávdástiddje/æjgáda máhtti oadtjot ienep diedojt nasjonálasj gæhttalimij birra skávlås.

Kolstadgata 1
Postboks 2924 Tøyen
0608 OSLO
Telefåvnnå 23 30 12 00
Telefaks 23 30 12 99
www.utdanningsdirektoratet.no